

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"

**BuxDU rektori
O.X.Xamidov**

avgust 2023 y.

"Yangi tojik adabiyoti"

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 200000 - San'at va gumanitar soha

Ta'lim sohasi: 230000 - Tillar

Ta'lim yo'nalishi: 60230100 – Filologiya va tillarni o'qitish (tojik tili)

BUXORO-2023

Fan/ modul kodi YTATB306	O'quv yili 2026	Semestr 6	Kreditlar 6
Fan/ modul turi Majburiy	Ta'lim tili Тоҷик		Haftadagi dars soatlari 4

1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Янги тоҷик адабиёти тарихи	90	90	180

Муқаддима

Дастури таълимии «Таърихи адабиёти навини тоҷик» ба тадриси масъалаҳои муҳими адабиёти асри XX ва авали асри XXI бахшида шудааст. Дар қатори ин масъалаҳо боз ба равобити масъалаҳои эҷоди бадеӣ бо мафкураи замони истиқлоли миллӣ ва раванди эҷоди бадеӣ эътибори ҷудогона дода шудааст. Инчунин дар қараёни таълими фан ба дараҷаи омӯзиши он аз ҷониби олимони тоҷик, дохил шудани масъалаҳои зарурии ин фан дар барномаҳои таълимии адабиёти мактабҳои тоҷикӣ дар назар дошта мешавад. Дар дастури таълимӣ масъалаҳои умдатарини адабиёти даврани навини тоҷик мавриди баррасӣ қарор гирифтааст.

Мақсад ва вазифаҳои фанни таълимӣ

Мақсад ва вазифаҳои фанни «Таърихи адабиёти навини тоҷик» аз омӯзиши омилҳои асосии таҳаввул ва ташаккули адабиёти даврани шӯравии тоҷик, даврони инкишоф, равандҳои асосӣ, доираи мавзӯот, хусусиятҳои ғоявӣ бадеӣ ва жанрӣ, инчунин ҳаёту эҷодиёти намояндагони барҷастаи он иборат буда, баррасӣ намудан ва ба донишҷӯён пешниҳод кардани ҳолати аслии адабиёти даврани мавриди назар, бурду бохти он, ҳамчунин дастовардҳои имрӯзаи онмақсад ва мароми асосии ин фан аст.

Ҳадаф ва вазифаҳои фанни адабиёти навини тоҷик аз омӯзиши масъалаҳои зерин иборат аст; даврони адабиёти муосир ва зарурати омӯзиши онҳо, муҳимтарин равишҳои даврони инкишофи адабиёт, арзишҳои адабӣ – меъёри асосии шинохти воқеияти ҳаёти адабӣ, истиқлоли Ӯзбекистон ва зарурати бо диди нав омӯختани адабиёти навини тоҷик.

2. Талаботи асосӣ ба дониш, маҳорат ва малакаи донишҷӯён доир ба фан

Донишҷӯён дар чараёни таълими фан бояд дар бораи адабиёти навини тоҷик ва вакилони барҷастаи он, марҳилаҳои асосии инкишофи ин адабиёт, равияҳои асосии адабиёти асри XX тоҷик, осори вакилони адабиёти индавраинаи тоҷик, мушаххасоти он *тасаввуроти муайян пайдо намоянд*:

Дар бораи мақоми фан дар ҳайъати илмҳои адабиётшиносӣ ва робитаи он бо тамаддуни ҷаҳонӣ, моҳияти адабиёти давраи нав, омилҳои шаклгирии он, принципҳои эҷоди бадеӣ, равия ва чараёнҳои адабӣ, услуби эҷодии ҳар як адиб ва роҳҳои ташаккули адабиёти бадеӣ, махсусиятҳои мазмунӣ, мундариҷавӣ, ғоявӣ, шаклӣ, жанрӣ ва бадеию эстетикӣ осори вакилони марҳилаҳои муайяни таърихи адабиёти навин *маълумоти назарӣ пайдо кунанд*:

Дар чараёни омӯзиши фанни мазкур мақоми асарҳои бадеии аз ҷиҳати назарӣ баркамолро дар тарбияи инсонӣ комил муайян кунанд, арзишҳои ғоявӣ бадеӣ ва ҷиҳатҳои тарбиявӣ таълимӣ онро дар чараёни таълим рӯёб кунанд, донишҳои назарии дар чараёни омӯзиши фан ҳосилкардаи худро *дар амал тадбиқ карда тавонанд*:

Доир ба ҳалли масъалаҳои муҳимтарин ва ошкор кардани ғоя ва мазмуни асосии осори бадеии марҳилаи муайяни адабиёти навин, муайян кардани хусусиятҳои бадеию сужавӣ асарҳои бадеӣ, хусусиятҳои типологӣ ва ҷиҳатҳои навгониву анъанавӣ онҳо, дар бораи муайян кардани мақоми асари бадеӣ дар роҳи эҷодии адиб *ба малака ва маҳорати муайян соҳиб бошанд*:

Бобати як навъи санъат будани адабиёти бадеӣ, ва вобаста будани тамоми ҷиҳатҳои он бо мундариҷаю шакли адабиёти бадеӣ, таҳлили асарҳои адибони номӣ, баррасӣ намудани онҳо аз рӯи мазмун ва мундариҷаи ғоявӣ, бобати хусусиятҳои анъанавӣ навоварии ин давраи адабиёт, муайян кардани робитаи адабӣ ва таъсири адабӣ барин масъалаҳои муҳими чараёни адабӣ *ба таҷрибаҳои зарурӣ соҳиб бошад*.

Донишҷӯ дар асоси омӯзиши фанни мазкур; қироати мукамали асри ҳунарий, хониши ифоданоки порчаҳои насрию назмӣ, мустақилона таҳлил ва тадқиқ карда тавониستاني онҳо, дар чараёни таҳлим ба амал тадбиқ карда тавониستاني онро дуруст ба роҳ монда тавонад ва дар ин хусус *ба таҷрибаҳои зарурӣ соҳиб бошад*.

3. Алоқаи байниҷаҳонии фан бо фанҳои дигари таълимӣ ва пайдарҳамии услубии онҳо

Фанни «Таърихи адабиёти навини тоҷик» аз ҷумлаи фанҳои умумиҷамъиятӣ буда, дар семестрҳои 6 ва таълим дода мешавад. Ба амал ҷорӣ намудани дастури таълимӣ ин фан таълиму тадриси фанҳои умумиҷамъиятӣ

адабиётшиносӣ (эҷодиёти даҳанакии халқи тоҷик, таърихи адабиёти мумтози тоҷик, адабиёти давраи бедории миллии тоҷик, назарияи адабиётшиносӣ, таърихи адабиёти ҷаҳон, таърихи танқиди адабии тоҷик, ҷараёни адабии ҳозира) –ро ба си стемаи муайян андохта, дар ҷараёни азхудкунии мавзӯоти фанҳои курси психологӣ - педагогӣ (педагогика, психология, методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷик) ба донишҷӯён кӯмак мерасонад. Инчунин ба донишҷӯён асосҳои назарии фанҳои ихтисосӣ (тасаввуф ва асосҳои поэтикаи мумтоз, услубшиносӣ, забони асари бадеӣ) мусоидат мекунад.

Фанни мазкур дар системаи таълими фанҳои тахассусӣ мавқеи муҳимро ишғол менамояд. Аз ин рӯ, таълими ин фан донишҷӯро водор менамояд, ки дар асоси баррасии масъалаҳои муҳими ин давраи адабиёти тоҷик, асарҳои ҷудогонаи адибонро дуруст таҳлил намояд, ба масъалаҳои эҷоди бадеӣ, аз қабилӣ маҳорат, бадеият дуруст сарфаҳм равад, арзиши ғоявию бадеии асари бадеӣ ва бо ин роҳ ҳунари эҷодии суҳанварро дуруст муайян кунад.

Таълиме, ки ба ташаккули шахс равона карда шудааст. Ин шакли таълим барои ташаккули шахсияти тамоми иштирокчиёни ҷараёни таълим равона карда шудааст. Ин усул ҳангоми ба лоиҳа даровардани ҷараёни таълим, барои шаклгирии на танҳо фарди ҷудогона, балки барои инкишофи қобилияти тамоми толибилмон дар асоси мақсадҳои муайяни ҷараёни таълим ба роҳ монда мешавад.

Муносибати системавӣ ва мураттаб. Ин сохтор тамоми унсурҳои технологияи таълимиро дар худ бояд муттаҳид кунад, мантикияти ҷараёни таълим, мураттабии тамоми қисматҳои он ва алоқаи байниҳамдигарии онҳо ва яқлухтиву ягонагии он аст.

Муносибате, ки ба фаолият равона карда шудааст. Ба ташаккули тадриҷии шахс, таъмини фаоли таълимгиранда, дар ҷараёни ҳониш тамоми қобилият ва имкониятҳои ӯро, ташаббускориҳои ӯро ба инобат гирифтани.

Муносибати диалогӣ. Ин муносиба зарурияти муайян кардани ҳониширо нишон медиҳад, дар асоси он ҳудро фаол кардани талаба, ҳудро нишон дода тавонишҳои шахс ба таври эҷодӣ афзуда мешавад.

Ташкили ҳамкорӣ дар ҷараёни таълим. Демократия, баробарӣ, дар ҳамкорӣ таҳлил кардани натиҷаҳои ба даст даровардашуда дар ҷараёни таълим, баҳо додан ба онҳо, дар ҳамкорӣ ва ҳамҷоягӣ муайян кардани мақсад ва вазифаҳо, ҳукм ва ҳулосаҳои мантиқӣ бароварда тавонишҳои, дар яқҷоягӣ кор кардан аст.

Таълим дар асоси гузориши муаммо. Аз ҷумлаи методҳост, ки маводи таълимиро ба тарзи муаммовӣ пешниҳод мекунад. Дар асоси он дониш ва илму тафаккури илмӣ ҳангоми ба тарзи объективӣ ба муаммо ва ё вазъияти муаммоӣ зид гузашта мешавад ва фаолияти амалии талаба ба эътибор бояд

Вазъияти сиёсӣ-иҷтимоии Осиёи Марказӣ дар нимаи II асри XIX ва ибтидои асри XX. Сабки анъанавии адабиёти мумтоз ва ашъори шоирони ин давр. Мероси адабии шоирон ва хусусиятҳои мазмуниву мундариҷавии онҳо.

Адабиёт:

1. Шукуров М. *Паҳлӯҳои тадқиқи бадеӣ*. – Душанбе: Ирфон, 1976.
2. Асозода Х. *Адабиёти тоҷик дар садаи XX*. Душанбе: Маориф, 1999
3. Хўҷақулов С. *Адабиёти давраи бедории миллӣ*. Тошкент, 2015
4. Ҳамроев Ч. *Таърихи адабиёти навини тоҷик*. – Тошканд: Тамаддун, 2015

Тарчимаи ҳол ва мероси адабии Туғрали Ахрорӣ ва Муҳаммадсиддиқи Ҳайрат

Манбаъҳои асосии омӯзиши ҳаёт ва фаъолияти Туғрали Ахрорӣ. Дарачаи тадқиқи аҳволу осори адиб. Шамсиддин Шохин ва Накибхон Туғрал. Мухити адабии Самарқанд ва эҷодиёти Накибхони Туғрал. Сабки анъанавии адабиёти мумтоз ва ашъори шоир. Мероси адабии шоир ва хусусиятҳои мазмуниву мундариҷавии он.

Адабиёт:

1. Шукуров М. *Паҳлӯҳои тадқиқи бадеӣ*. – Душанбе: Ирфон, 1976.
2. Асозода Х. *Адабиёти тоҷик дар садаи XX*. Душанбе: Маориф, 1999
3. Хўҷақулов С. *Адабиёти давраи бедории миллӣ*. Тошкент, 2015
4. Ҳамроев Ч. *Таърихи адабиёти навини тоҷик*. – Тошканд: Тамаддун, 2015
5. Ҳайрат. *Ашъори мунтахаб*. Душанбе, 1964
6. *Ашъори мунтахаби Туғрал*.

Адабиёти давраи муборизаҳои иҷтимоӣ-сиёсӣ ва мафкуравӣ (1917-1929)

2-соат

Инкилоби Феврали соли 1917 ва акси садои он дар кишварҳои Туркистон ва аморати Бухоро. Шакли амалӣ гирифтани муборизаҳои истиқлолиятҳои. Шиддатҳои зиддиятҳои қадимиёну қадимҳо. Ташкилҳои «Мухторияти Туркистон» ва оқибатҳои ғолибонаки он. Шикасти ғояҳои миллӣ-озодихоҳӣ ва шакли дигари амалӣ касб кардани он. Афзоли тазйиқҳои мафкуравии ҳизбӣ. Инкилоби Бухоро ва иштироки қадимҳо дар он. Оқибатҳои ғолибонаки ин инкилоб. Ташкилҳои республикаҳои мустақил. Таъсири воқеаҳои шиддатноки давр ба вазъи адабӣ. Самарқанд ҳамчун маркази илму фарҳанги тоҷикон дар солҳои 20. Равишҳои асосии инкишофи назму насри ин давр ва вақилони он.

Адабиёт:

7. Асозода Х. Адабиёти форсӣ ва се шаҳаи он. – Душанбе: Маориф, 1991.
8. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.1 – Душанбе: Дониш, 1984.
9. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.2 – Душанбе: Дониш, 1984.
10. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.4 – Душанбе: Дониш, 1984.
11. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.6 – Душанбе: Дониш, 1984.
12. Шукуров М. Хусусиятҳои гоҷавию бадеии «Ёддоштҳо»-и устод С.Айнӣ. – Душанбе: Дониш, 1966.
13. Шукуров М. Паҳлӯҳои тадқиқи бадеӣ. – Душанбе: Ирфон, 1976.
14. Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
15. Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

Ҳаёт ва эҷодиёти Садриддин Айнӣ 2-соат

Айнӣ симони бузурги адабиёти тоҷик. Зиндагиномаи Айнӣ. Мавқеи Айнӣ дар ташаккули насри тоҷикӣ. Хусусиятҳои асосии насри нависанда. Тавачҷҳ ба воқеияти замон ва таърих. Мавқеи назм дар эҷодиёти адиб. Айнӣ ва сарнавишти таърихӣ халқи тоҷик. Айнӣ адабиётшинос, мунаққид ва таърихшинос.

Адабиёт:

1. Айнӣ С. Куллият, ҷ.7. - Душанбе: Нашр. Давл. Тоҷик, 1962. – 646 с.
2. Айнӣ С. Куллият, ҷ.8.- Душанбе: Ирфон, 1981. - 524 с.
3. Айнӣ С. Куллият, ҷ.9, - Душанбе: Ирфон, 1969. - 411 с.
4. Айнӣ С. Куллият, ҷ.10, - Душанбе: Ирфон, 1966. - 505 с.
5. Шакурӣ М. Садриддин Айнӣ - равшангари бузурги таърихи тоҷикон. – Хучанд: Нури маърифат, 2001. - 106 с.
6. Шакурӣ М. (Шукуров М). Сайри адабии Садриддин Айнӣ ва марҳилаҳои он. Чашмномаи Айнӣ, ҷ.9. - Душанбе: Дониш, 2002. – С. 43 - 68.
7. Раҳмонов Ш. Шеър ва Айнӣ. Дигаргуниҳои сифатӣ созмонӣ дар лирикаи муосири тоҷик. -Душанбе: Маориф, 1994. - 64 с.
8. Айнӣ С. Куллият. Иборат аз 14 ҷилд. Ҷилди 14. Таърихи инқилоби фикрӣ дар Бухоро. - Душанбе: Матбуот, 2005. - 269 с.
9. Маниёзов А.М. Марҳилаҳои таҳаввули шеъри С.Айнӣ. //Чашмномаи Айнӣ, ҷ.1X. -Душанбе: Дониш, 2002.-С. 69-87.
10. Сайфуллоев А. Мактаби Айнӣ. – Душанбе: Ирфон, 1987, 352 с.
11. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.1 – Душанбе: Дониш, 1984.
12. Шукуров М. Хусусиятҳои гоҷавию бадеии «Ёддоштҳо»-и устод С.Айнӣ. – Душанбе: Дониш, 1966.
13. Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999.
14. Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

«Ёддоштҳо» ва мавқеи он дар адабиёти тоҷик 2-соат

Хусусиятҳои жанри асар. Мазмун ва гоҳи «Ёддоштҳо». Эҳёи ғарбӣ маънавия ва ҳофизан таърихи халқ дар ин асар. Арзиши бадеии илмӣ «Ёддоштҳо». Мақоми Айни аз дидгоҳи имрӯз. Саҳми устод дар инкишофи илму фарҳанги халқҳои тоҷик. Айни ва роли мактаби адабии вай дар пайвандҳои адабии халқҳои тоҷик.

1. Сайфуллоев А. Мактаби Айни. – Душанбе: Ирфон, 1987, 352 с.
2. Табаров С. Ҳаёт, адабиёт, реализм. – Душанбе: Ирфон, китобҳои 1,2,3,4. – Душанбе: Ирфон, 1966-1984.
3. Шукуров М. Хусусиятҳои гоҳи бадеии «Ёддоштҳо»-и устод С.Айни. – Душанбе: Дониш, 1966.
4. Шукуров М. Паҳлӯҳои тадқиқи бадеӣ. – Душанбе: Ирфон, 1976.
5. Шукуров М. Пайванди замони ва халқҳо. – Душанбе: Ирфон, 1982.
6. Шукуров М. Насри реалистӣ ва таҳаввули шуури эстетикӣ. – Душанбе: Ирфон, 1987.
7. Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999.
8. Ҳамроев Ч. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015.
9. Айни С. Кулӣёт, ҷ.7. – Душанбе: Нашр. Давл. Тоҷик, 1962. – 646 с.
10. Айни С. Кулӣёт, ҷ.8. – Душанбе: Ирфон, 1981. – 524 с.
11. Айни С. Кулӣёт, ҷ.9. – Душанбе: Ирфон, 1969. – 411 с.
12. Айни С. Кулӣёт, ҷ.10. – Душанбе: Ирфон, 1966. – 505 с.
13. Айни С. Кулӣёт. Иборат аз 14 ҷилд. Ҷилди 14. Таърихи инқилоби фикрӣ дар Бухоро. – Душанбе: Матбуот, 2005. – 269 с.

Абулқосим Лоҳутӣ. 2-соат

Сарнавишти инсонӣ ва адабии Лоҳутӣ. Давраҳои эҷодиёти шоир. Мазмун ва мундариҷаи осори Лоҳутӣ. Хусусиятҳои жанри осори шоир. Сиёсат дар тақдир инсонӣ ва шоирӣ Лоҳутӣ. Саҳми Лоҳутӣ дар инкишофи ҷустии ҳамаш. Мақоми Лоҳутӣ дар адабиёти тоҷик.

Адабиёт:

1. Асозода Х. Адабиёти форсӣ ва се шаҳри он. – Душанбе: Маориф, 1991.
2. Асрорӣ В. Адабиёт ва фолклор. – Душанбе: Дониш, 1967.
3. Муҳаммадҷонҷонов Р. Анҷана ва навоҷарӣ. – Душанбе: УДТ, 1985.
4. Отаҷонова Х. Таҳаввули жанри ҷустӣ дар назми муҷоҷи тоҷик. – Душанбе: Дониш, 1983.
5. Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999.
6. Лоҳутӣ А. Кулӣёт иборат аз ҳафт ҷилд. 1. – Душанбе: Дониш, 1987.
7. Ҳамроев Ч. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015.

Пайрав Сулаймонӣ. 2-соат

Ҳаёт ва фаъолияти Пайрав Сулаймонӣ. Нахустин иқдоми ӯ ҳама дар ҷодаи адабиёт. Муносибати танқиди расмӣ ба Пайрав ва эҷодиёти ӯ. Мазмун ва мундариҷаи ғоявии осори Пайрав. Сиёсат ва қисмати шоирини Пайрав.

Адабиёт:

1. Асозода Х. *Адабиёти форсӣ ва се шаҳри он*. – Душанбе: Маориф, 1991.
2. Бобоев Ю. *Эстетика ва қадамҳои назму насри тоҷик*. – Душанбе: Адиб, 1988.
3. Мусулмонқулов Р. *Анъана ва навоҳӣ*. – Душанбе: УДТ, 1985.
4. Асозода Х. *Адабиёти тоҷик дар садаи XX*. Душанбе: Маориф, 1999
5. Ҳамроев Ч. *Таърихи адабиёти навини тоҷик*. – Тошканд: Тамаддун, 2015

Адабиёти солҳои тазйиқи мафкуравӣ ва инқироби суннатҳои адабӣ (1930-1940).

2-соат

Ҳаёти сиёсӣ-ҷамъиятии давр ва таъсири он ба адабиёти бадеӣ. Ташкили иттиҳодияи умумитифоқии нависандагон. Ҳизбӣ ва қолабишавии адабиёти бадеӣ. Пайгириҳои ғоявӣ аз дастурҳои ҳизбӣ давлатӣ. Таҳти таъсири мафкураи абадқудрати коммунистӣ ҷудодӣ аз суннатҳо ва ташаккули дидгоҳи номатлуб ба ҳофизаи таърихӣ. Методи реализми сотсиалистӣ ва мавқеи он дар тақдирҳои таърихӣ адабиёти тоҷик. Солҳои куштору бадарғаи оммавӣ ва таъсири он ба тағйири куллии мазмуну мундариҷаи ғоявии адабиёти бадеӣ.

Мавзӯ, мундариҷаи ғоявӣ ва хусусиятҳои жанрии адабиёти солҳои 30. Мавқеи С.Айнӣ дар адабиёти давр. Бозгашти Фитрат ба адабиёти тоҷик ва ҷойи он. Воридшавии қувваҳои нави эҷодӣ ба майдони адабиёт. Ҷанги дуҷонибаи ҷаҳонӣ ва адабиёти тоҷик. Хусусиятҳои адабиёти даврани ҷанг. Мурочиат ба ҳофизаи таърихӣ. Адибони ҷанговари тоҷик.

Адабиёт:

1. Асозода Х. *Адабиёти форсӣ ва се шаҳри он*. – Душанбе: Маориф, 1991.
2. Бобоев Ю. *Эстетика ва қадамҳои назму насри тоҷик*. – Душанбе: Адиб, 1988.
3. Мусулмонқулов Р. *Анъана ва навоҳӣ*. – Душанбе: УДТ, 1985.
4. Раҷабӣ М. *Таҳқиқи таърих – таҳқиқи ҳақиқат*. – Душанбе: Адиб, 1990.
5. Табаров С. *Ҳаёт, адабиёт, реализм*. – Душанбе: Ирфон, китобҳои 1,2,3,4. – Душанбе: Ирфон, 1966-1984.
6. Шукуров М. *Диди эстетикӣ ҳама ва насри реалистӣ*. – Душанбе: Ирфон, 1973.
7. Шукуров М. *Ҳақиқати таҳқиқи бадеӣ*. – Душанбе: Ирфон, 1976.

8. Шукуров М. Пайванди замонҳо ва халқҳо. — Душанбе: Ирфон, 1982.
9. Шукуров М. Насри реалистӣ ва таҳаввули шуури эстетикӣ. — Душанбе: Ирфон, 1987.
10. Ҳамроев Ч. Таърихи адабиёти навини тоҷик. — Тошканд: Тамаддун, 2015
11. Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999

Мирзо Турсунзода. 2-соат

Тарчимаи ҳол ва зинаҳои аввали эҷодиёти шоир. «Қиссаи Ҳиндустон» ва мавқеи он дар сарнавишти шоирии Турсунзода. Лирикаи шоир. Достони «Чони ширин» ва масъалаҳои озоиди истиқлоли миллӣ, сулҳу амнияти байни халқҳо. Турсунзода шоири драматик. Маҳдудиятҳои эҷодии шоир. Мақоми шоир дар таърихи адабу фарҳанги тоҷикон.

Адабиёт:

1. Асозода Х. Адабиёти форсӣ ва се шаҳри он. — Душанбе: Маориф, 1991.
2. Бобоев Ю. Эстетика ва қадимҳои назму насри тоҷик. — Душанбе: Адиб, 1988.
3. Муҳоммадҷон Р. Анҷана ва навоҳарӣ. — Душанбе: УДТ, 1985.
4. Отахонова Х. Таҳаввули жанри дoston дар назми муосири тоҷик — Душанбе: Дониш, 1983.
5. Сайфуллоев А. М. Турсунзода. — Душанбе: Ирфон, 1984, 464 с.
6. Сайфуллоев А. Аркони суҳан. — Душанбе: Маориф, 1985, 275 с.
7. Сайфуллоев А. Тафаккур ва образ. — Душанбе: Ирфон, 1968.
8. Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
9. Турсунзода М. Куллият. ҷ. 1-3. — Душанбе: Ирфон, 1971-1979.
10. Ҳамроев Ч. Таърихи адабиёти навини тоҷик. — Тошканд: Тамаддун, 2015

Чалол Иқромӣ. 2-соат

Ҳаёт ва эҷодиёти нависанда. Мавқеи Айни дар қисмати эҷодкории Иқромӣ. Қиссаи «Ман гунаҳкорам» асари муҳими адиб. Мураккаботи руҳияи инсон ва ахлоқи иҷтимоӣ дар ин асар. Романи сегонии адиб: «Духтари оташ», «Дувоздаҳ дарвозаи Бухоро», «Тахти воҷғун». Хусусиятҳои бадеии ғоявии қиссаи «Устои ман, мактаби ман ва ҳуди ман».

Адабиёт:

1. Асозода Х. Адабиёти форсӣ ва се шаҳри он. — Душанбе: Маориф, 1991.
2. Сайфуллоев А. Мактаби Айни. — Душанбе: Ирфон, 1987, 352 с.
3. Ҳудойодов Б. Романи Ч.Иқромӣ «Духтари оташ». — Душанбе: Дониш, 1967.

4. Худойдодов Б. Се очерк дар бораи се адиб. – Душанбе: Ирфон, 1984.
5. Шукуров М. Диди эстетикии халқ ва насри реалистӣ. – Душанбе: Ирфон, 1973.
6. Шукуров М. Паҳлӯҳои тадқиқи бадеӣ. – Душанбе: Ирфон, 1976.
7. Шукуров М. Пайванди замонҳо ва халқҳо. – Душанбе: Ирфон, 1982.
8. Шукуров М. Насри реалистӣ ва таҳаввули иҷури эстетикӣ. – Душанбе: Ирфон, 1987.
9. Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
10. Иқромӣ Ч. Романҳо: «Шодӣ», «Ман гунаҳкорам», «Духтари оташ», «Дувоздаҳ дарвозаи Бухоро», «Тахти воҷсун», «Зогҳои бадмур», «Хатлон».
11. Ҳамроев Ч. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

Сотим Улуғзода. 2-соат

Ҳаёт ва эҷодиёти нависанда. Улуғзода мунаққид ва адабиётшинос. Мавзӯ, мундариҷа ва хусусиятҳои бадеии насри нависанда. Улуғзода – драматург. «Субҳи чавонии мо» асари саргузаштӣ. Чустучӯйҳои нависанда дар таҳқиқи мавзӯи таърих. Романҳои «Восеъ», «Фирдавсӣ», қиссаи «Ривояти суғдӣ» ва ҳикояи «Марги ҳофиз». Мавқеи Улуғзода дар адабиёти тоҷик.

Адабиёт:

1. Табаров С. Ҳаёт, адабиёт, реализм. – Душанбе: Ирфон, китобҳои 1,2,3,4. – Душанбе: Ирфон, 1966-1984.
2. Шукуров М. Диди эстетикии халқ ва насри реалистӣ. – Душанбе: Ирфон, 1973.
3. Шукуров М. Насри реалистӣ ва таҳаввули иҷури эстетикӣ. – Душанбе: Ирфон, 1987.
4. Юсупов К. Сотим Улуғзода ва повести тарҷимаиҳолӣ ӯ «Субҳи чавонии мо». – Душанбе: Дониш, 1968.
5. Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
6. Улуғзода С. Асарҳои мунтахаб. иборат аз 4 ҷилд. – Душанбе: Ирфон, 1967-1976.
7. Улуғзода С. Фирдавсӣ. – Душанбе: Адиб, 1988.
8. Ҳамроев Ч. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

Даврони бозгашт ва эҳё. (Охири солҳои 50 то имрӯз). 2-соат

Хусусиятҳои ҳоси инкишофи адабиёти ин давра. Равишҳои асосии назму наср. Хидматҳои Мӯмин Қаноат, Лоик Шералӣ ва Бозор Собир дар инкишофи шеърӣ ин давра. Инкишофи насри бадеии тоҷик ва хусусиятҳои асосии он.

Адабиёт:

1. Мусулмонкулов Р. Анъана ва назоварӣ. – Душанбе: УДТ, 1985.
2. Набиев А. Тасвири олами ботинии инсон, нависанда ва замон. – Душанбе: Ирфон, 1987, 160 с.
3. Отахонова Х. Падидаҳои навҷӯӣ. – Душанбе: Ирфон, 1972.
4. Отахонова Х. Таҳаввули жанри дoston дар назми муосири тоҷик. – Душанбе: Дониш, 1983.
5. Рачабӣ М. Тадқиқи таърих – тадқиқи характер. – Душанбе: Адиб, 1990.
6. Табаров С. Ҳаёт, адабиёт, реализм. – Душанбе: Ирфон, китобҳои 1,2,3,4. – Душанбе: Ирфон, 1966-1984.
7. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.4 – Душанбе: Дониш, 1984.
8. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.6 – Душанбе: Дониш, 1984.
9. Шукуров М. Паҳлӯҳои тадқиқи бадеӣ. – Душанбе: Ирфон, 1976.
10. Шукуров М. Пайванди замонҳо ва халқҳо. – Душанбе: Ирфон, 1982.
11. Шукуров М. Насри реалистӣ ва таҳаввули шуури эстетикӣ. – Душанбе: Ирфон, 1987.
12. Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
13. Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

Мӯъмин Қаноат. 2-соат

Сарнавишти инсонӣ ва шоирии Мӯъмин Қаноат. Лирика ва мақоми он дар эҷодиёти шоир. Мӯъмин Қаноат шоири дostonсаро. Достони «Сурӯши Сталинград» ва арзиши бадеии он. Ҳақиқати зиндагӣ ва тахайюлотӣ бадеӣ дар достони «Ғафвораи Сино». Саҳми Мӯъмин Қаноат дар пешрафти шеърӣ муосири тоҷик.

Адабиёт:

1. Отахонова Х. Падидаҳои навҷӯӣ. – Душанбе: Ирфон, 1972.
2. Отахонова Х. Таҳаввули жанри дoston дар назми муосири тоҷик. – Душанбе: Дониш, 1983.
3. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.4 – Душанбе: Дониш, 1984.
4. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.6 – Душанбе: Дониш, 1984.
5. Шукуров М. Паҳлӯҳои тадқиқи бадеӣ. – Душанбе: Ирфон, 1976.
6. Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
7. Қаноат М. Осори мунтахаб. иборат аз 2 ҷилд. – Душанбе: Ирфон, 1981.
8. Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

Ғазлиддин Муҳаммадиев. 2-соат

Ғазлиддин Муҳаммадиев - рӯзнманигор. Мавзӯ ва мундариҷаи ҳикояҳои «Роҳ», «Даъво», «Мактуби дӯст», «Савдон умр», «Сози мунаввар», «Рӯзи дафни усто Оқил», «Ҳиёбони Нодир» ва ғайра. Муҳимтарин

хусусиятҳои ҳикояҳои Ф.Муҳаммадиев. Ф. Муҳаммадиев устои тасвири психологӣ. Ифодаи ин усули тасвир дар қиссаи «Одамони кӯҳна», романи «Палатаи кунҷакӣ» ва қиссаҳои «Шоҳии япон», «Варта». «Палатаи кунҷакӣ» - романи амал ва андеша. Ф.Муҳаммадиев драманавис ва мутарҷим. Мавқеи нависандагии Ф.Муҳаммадиев ва сабки эҷодии ӯ.

Адабиёт:

1. Муҳаммадиев Ф. Анҷана ва навоҳарӣ. – Душанбе: УДТ, 1985.
2. Набиев А. Тасвири олами ботинии инсон, нависанда ва замон. – Душанбе: Ирфон, 1987, 160 с.
3. Табаров С. Ҳаёт, адабиёт, реализм. – Душанбе: Ирфон, китобҳои 1,2,3,4. – Душанбе: Ирфон, 1966-1984.
4. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.4 – Душанбе: Дониш, 1984.
5. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.6 – Душанбе: Дониш, 1984.
6. Шукуров М. Диди эстетикӣ халқ ва насли реалистӣ. – Душанбе: Ирфон, 1973.
7. Шукуров М. Паҳлӯҳои тадқиқи бадеӣ. – Душанбе: Ирфон, 1976.
8. Шукуров М. Пайванди замонҳо ва халқҳо. – Душанбе: Ирфон, 1982.
9. Шукуров М. Насри реалистӣ ва таҳаввули шуури эстетикӣ. – Душанбе: Ирфон, 1987.
10. Асосода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
11. Муҳаммадиев Ф. Сози мунаввар. – Душанбе: Ирфон, 1969.
12. Муҳаммадиев Ф. Палатаи кунҷакӣ. – Душанбе: Ирфон, 1974.
13. Ҳамроев Ч. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

Бозор Собир. 2-соат

Тафсири аввалин Маҷмӯаи шеърҳои Бозор. Бозор шоири тасвиргар ва ҳаёлпардоз. Қиёси тақомули ҳунарии Бозор дар заминаи Маҷмӯаҳои «Пайванд», «Оташбарг», «Гули хор», «Мижғони шаб», «Офтобниҳол», «Бо чамидан, бо чашидан» ва «Чашми сафедор». Сабки ҳоси Бозор дар шеърӣ муосир. Мавқеи шеърӣ Бозор дар наъми имрӯзаи тоҷик ва форсидабонӣ.

Адабиёт:

1. Муҳаммадиев Ф. Анҷана ва навоҳарӣ. – Душанбе: УДТ, 1985.
2. Набиев А. Тасвири олами ботинии инсон, нависанда ва замон. – Душанбе: Ирфон, 1987, 160 с.
3. Табаров С. Ҳаёт, адабиёт, реализм. – Душанбе: Ирфон, китобҳои 1,2,3,4. – Душанбе: Ирфон, 1966-1984.
4. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.4 – Душанбе: Дониш, 1984.
5. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.6 – Душанбе: Дониш, 1984.
6. Шукуров М. Паҳлӯҳои тадқиқи бадеӣ. – Душанбе: Ирфон, 1976.

7. Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
8. Собир Бозор. Бо ҷамидан, бо ҷашидан. – Душанбе: Ирфон, 1987.
9. Собир Б. Мижғони шаб. Д.: Ирфон, 1981
10. Собир Б. Бо ҷамидан, бо ҷашидан. Д.: Ирфон, 1987
11. Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

Лоик Шералӣ. 2-соат

Лоик ва сарнавишти шоирини ӯ. «Модарнома»-и Лоик. Лоик шоире ошк
ошики зиндагӣ, маслаки ҳишқи ғаризӣ. Қаҳрамони лирикии ашъори Лоик.
Ишқ аз назари Лоик Шералӣ. Ҳадафи Лоик аз ишқи озод. Масъали
худшиносии миллӣ дар ашъори шоир. Моҳияти фалсафии ашъори Лоик.
Сабаки таърих аз нигоҳи шоир. Нерӯи шоирини Лоик. Мушкilotи анъана ва
навоарӣ дар ашъори суннатини ӯ. Маҷмӯаи «Фарёди бефарёдрас» ифодагари
орзуву омили идеалии эҷодкор. Мавзӯҳои ҷовидонаи ҳаёт ва мамонт дар
ашъори шоир. Лоик ва шеъри нав. Мавқеи Лоик дар назми кунунини тоҷикӣ ва
форсӣ.

Адабиёт:

1. Асозода Х. Адабиёти форсӣ ва се шаҳри он. – Душанбе: Маориф, 1991.
2. Муҳаммадҷон Р. Анъана ва навоарӣ. – Душанбе: УДТ, 1985.
3. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ4 – Душанбе: Дониш, 1984.
4. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ6 – Душанбе: Дониш, 1984.
5. Шукӯров М. Паҳлӯҳои таҷқиқи бадеӣ. – Душанбе: Ирфон, 1976.
6. Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
7. Шералӣ Л. Марди роҳ. – Душанбе: Ирфон, 1979, Варақи санг. – Душанбе:
Ирфон, 1980, Хонаи ҷаҳи. – Душанбе: Ирфон, 1982, Офтобборон. –
Душанбе: Адиб, 1988.
8. Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

НАҚШАИ ТАҚВИМИИ МАВЗӯҲОИ НАЗАРӢ

№	Ҷиладиган мавзу	соат	Ҷтказиш санаси	Иҷро белгиси	Изоҳ
1	Ҷеҳраҳои шинохтани адабиёти суннатгари охирҳои асри XIX ва аввали асри XX	2			
2	Тарҷимаи ҳол ва мероси адабии Туграли Ахрорӣ ва Муҳаммадсиддики Ҳайрат	2			

3	Адабиёти давраи муборизаҳои иҷтимоӣ-сиёсӣ ва мафкуравӣ (1917-1929).	2			
4	Ҳаёт ва фаъолияти эҷодии Садриддин Айний.	2			
5	«Ёддоштҳо» ва мавқеи он дар адабиёти тоҷик.	2			
6	Сарнавишти инсонӣ ва адабии Лоҳутӣ.	2			
7	Ҳаёт ва фаъолияти Пайрав Сулаймонӣ.	2			
8.	Адабиёти солҳои тазйиқи мафкуравӣ ва инқори суннатҳои адабӣ (1930-1940).	2			
9	Ҳабиб Юсуфӣ ва аҳволу осори ӯ	2			
10	Ҳаёт ва фаъолияти эҷодии Фотеҳ Ниёзӣ	2			
11	Раҳим Ҷалил ва зиндагиномаи ӯ	2			
12	Тарҷуман ҳол ва зинаҳои аввали эҷодиёти Мирзо Турсунзода.	2			
13	Ҳаёт ва фаъолияти эҷодии Абдусалом Дехотӣ	2			
14	Даврони бозгашт ва эҳё. (Охири солҳои 50 то имрӯз). Бозор Собир шоири наваҷодӣ, Аҳмад ва осори Лоик Шерали	2			
15	Ҳаёт ва эҷодиёти Ҷалол Иқромӣ. Мӯъмин Қаноат. Сарнавишти инсонӣ ва шоирии Мӯъмин Қаноат	2			
16	Сотим Улуғзода ва аҳволу осори ӯ. Фазлиддин Муҳаммадиев ва зиндагиномаи ӯ.	2			
	Ҷамъ	32			

НОМГҶИ МАВЗҶҲОИ НАМУНАВИИ ДАРСҲОИ АМАЛӢ

Мазмун ва мундариҷаи ҳаҷмии ашъори Тоғрал

Адабиёт:

Айни С. Куллийет, чилдҳои 1-13-Сталинобод – Душанбе: Наирдавтоҷик, Ирфон, 1958 – 1977

Шукуров.М. Хусусиятҳои гоҷавию бадеии “Ёддоштҳо”-и устод С. Айни .-Д.-: Дониш, 1966

Таърихи адабиёти муосири тоҷик. Ҷ.2.-Д.: Дониш, 1984

Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

Мундариҷаи гоҷавӣ ва сабки нигориши ашъори Ҳайрат

Адабиёт:

Айни С. Куллийет, чилдҳои 1-13-Сталинобод – Душанбе: Наирдавтоҷик, Ирфон, 1958 – 1977

Шукуров.М. Хусусиятҳои гоҷавию бадеии “Ёддоштҳо”-и устод С. Айни .-Д.-: Дониш, 1966

Таърихи адабиёти муосири тоҷик. Ҷ.2.-Д.: Дониш, 1984

Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

Ҳайрат. Мунтахаби ашъор. – Душанбе, 1964

Хусусиятҳои гоҷавию мундариҷавӣ ва жанрии “Ёддоштҳо”. 2-соат

1. Масъалаи инсон ва шахсият, илму маърифат дар асар.
2. Тасвири чараёни маорифпарварӣ ва намояндагони он.
3. Мавқеи ҳаҷв дар асар. “Ёддоштҳо” – асари чамъбастии Айни.

Адабиёт:

Айни С. Куллийет, чилдҳои 1-13-Сталинобод – Душанбе: Наирдавтоҷик, Ирфон, 1958 – 1977

Шукуров.М. Хусусиятҳои гоҷавию бадеии “Ёддоштҳо”-и устод С. Айни .-Д.-: Дониш, 1966

Таърихи адабиёти муосири тоҷик. Ҷ.2.-Д.: Дониш, 1984

Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

Хусусиятҳои гоҷавӣ – бадеӣ ва мазмуниву мундариҷавии ашъори Лоҳутӣ. 2-соат

1. Лирикаи Лоҳутӣ чун надидаи ғавқулодда дар адабиёти шӯравии тоҷик.

Адабиёт:

Абдуманнонов А, Отахонова Х, Шодиқулов Ҳ. Абулқосим Лоҳутӣ.-Д. : Адиб, 1987

Давлатов.М.Ғазал ва анъанаи он дар эҷодиёти устод Абулқосим Лоҳутӣ.-Д.: УДТ, 1973

Лоҳутӣ А. Куллийет, иборат аз 5 ҷилд.-Д.: Дониш, 1987

Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

Хусусияти гоёвию бадии ашъори Пайрав Сулаймонӣ. 2-соат

1. Масъалаи шакли шеър дар эҷодиёти шоир.
2. Мавқеи Пайрав дар назми садаи ХХ.

Адабиёт:

Пайрав Сулаймонӣ. Куллийёт. -Д.: Адиб, 2006

Ҳамроев Ч. Таърихи адабиёти навини тоҷик. -Тошканд: Тамаддун, 2015

Трилогияи Чалол Иқромӣ 2-соат

“Духтари оташ”, “Дувоздаҳ дарвозаи Бухоро”, “Тахти вожгун” ва проблемаи таҳаввули сегонанависӣ дар адабиёти тоҷик

Адабиёт:

Муқимов. Р. Чалол Иқромӣ-драматург. -Д.: Адиб, 1988, 96с

Худойдодов Б. Се очерк дар бораи се адиб. -Д.: Ирфон, 1984

Иқромӣ Ч. Романҳо: “Шодӣ”, “Ман гунаҳкорам”, “Духтари оташ”, “Дувоздаҳ дарвозаи Бухоро”, “Тахти вожгун”

Ҳамроев Ч. Таърихи адабиёти навини тоҷик. -Тошканд: Тамаддун, 2015

Маҳорати шоирии М.Турсунзода. 2-соат

Достонҳои “Садои Осиё”, “Чароғи абадӣ” ва “Чони ширин”, мавзӯ ва моҳияти онҳо.

Адабиёт:

Бобоев Ю. Сипаҳсолори назм. -Д.: Ирфон, 1971

Бобоев Ю. Эстетика ва қадамҳои назму насри тоҷик. -Д.: Адиб, 1988

Маҳорати эҷодии М. Турсунзода (мачмӯи мақолаҳо). -Д.: УДТ, 1981

Ҳамроев Ч. Таърихи адабиёти навини тоҷик. -Тошканд: Тамаддун, 2015

Сотим Улуғзода ва таърихият дар осори ӯ. 2-соат

Офариниши образҳои таърихӣ.

Адабиёт:

Улуғзода С. Асарҳои мунтахаб, иборат аз 4 ҷилд. -Д.: Ирфон, 1967-1976

Улуғзода С. Фирдавсӣ. -Д.: Адиб, 1988

Ҳамроев Ч. Таърихи адабиёти навини тоҷик. -Тошканд: Тамаддун, 2015

Инкишофи жанри достони манзум дар эҷодиёти М. Қаноат. 2-соат

Масъалаи анъана ва навоарӣ дар достони муосир. Таҳаввул ва таҷдиди жанри достон дар эҷодиёти М.Қаноат.

Адабиёт:

Қаноат М. Осори мунтахаб, ҷ.2. Достонҳо-Д.: Ирфон, 1982

Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

Тасвири проблемаҳои ахлоқи иҷтимоӣ, қувват гирифтани психологизми тасвир, вусъати монологӣ ботинӣ. 2-соат

Қувват гирифтани психологизми тасвир дар наъри С.Улуғзода, Ҷ.Иқромӣ, Ф.Муҳаммадиев.

Адабиёт:

Набиев А. Тасвири олами ботинии инсон, нависанда ва замон.-Д.: Ирфон, 1987

Турсун С. “Пайванд”, “Се рӯзи як баҳор” –Д.:

Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

Тасвири психологӣ ва проблемаи ахлоқи иҷтимоӣ дар эҷодиёти

Ф.Муҳаммадиев. 2-соат

Ф. Муҳаммадиев устои тасвири психологӣ. Ифодаи ин усули тасвир дар қиссаи «Одамони кӯҳна», романи «Палатаи кунҷакӣ» ва қиссаҳои «Шоҳии япон», «Варта». «Палатаи кунҷакӣ» - романи амал ва андеша. Ф.Муҳаммадиев драманавис ва мутарҷим. Мавқеи нависандагии Ф.Муҳаммадиев ва сабаки эҷодии ӯ.

Адабиёт:

1. Муслмонкулов Р. Анъана ва навоарӣ. – Душанбе: УДТ, 1985.
2. Набиев А. Тасвири олами ботинии инсон, нависанда ва замон. – Душанбе: Ирфон, 1987, 160 с.
3. Табаров С. Ҳаёт, адабиёт, реализм. – Душанбе: Ирфон, китобҳои 1,2,3,4. – Душанбе: Ирфон, 1966-1984.
4. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.4 – Душанбе: Дониш, 1984.
5. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.6 – Душанбе: Дониш, 1984.
6. Шукуров М. Диди эстетикӣ халқ ва наъри реалистӣ. – Душанбе: Ирфон, 1973.
7. Шукуров М. Паҳлӯҳои тадқиқи бадеӣ. – Душанбе: Ирфон, 1976.
8. Шукуров М. Пайванди замонҳо ва халқҳо. – Душанбе: Ирфон, 1982.
9. Шукуров М. Наъри реалистӣ ва таҳаввули шуури эстетикӣ. – Душанбе: Ирфон, 1987.
10. Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
11. Муҳаммадиев Ф. Сози мунаввар. – Душанбе: Ирфон, 1969.
12. Муҳаммадиев Ф. Палатаи кунҷакӣ. – Душанбе: Ирфон, 1974.
13. Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

Чанбаи таърихӣ гирифтани назари лирикиву фалсафии шоир. (“Мижғони шаб”, “Офтобниҳол”) мавқеи лирикаӣ тасвирӣ дар шеърҳои мачмӯи “Бо чамидан, бо чашидан”, “Чашми сафедор”. Мавқеи шеъри нав дар эҷодиёти шоир.

Собир Б. Мижгони шаб. Д.: Ирфон, 1981

Собир Б. Бо чамидан, бо чашидан. Д.: Ирфон, 1987

НАҚШАИ ТАҚВИМИИ МАВЗЎҲОИ АМАЛӢ

CamScanner vordamida skanerlangan

9	Сотим Улуғзода ва таърихият дар осори ӯ.	2			
10	Инкишофи жанри достони манзум дар эҷодиёти М. Қаноат.	2			
11	Тасвири проблемаҳои ахлоки иҷтимоӣ, қувват гирифтани психологизми тасвир, вусъати монологи ботинӣ.	2			
12	Тасвири психологӣ ва проблемаи ахлоки иҷтимоӣ дар эҷодиёти Ф.Муҳаммадиев				
13	Бозор Собир ва маҳорати шоирии ӯ.				
Жами		26			

НОМГҶИ МАВЗЎҶОИ НАМУНАВИИ ДАРСҶОИ СЕМИНАРӢ

1. Айнӣ шоир. Саҳми Айнӣ дар инкишоф ва рушди жанрҳои анъанавии классикӣ: газал, мухаммас, қасида, маснавӣ ва достон 2-соат

Адабиёт:

1. Айнӣ С. Кулӣёт, ҷ.7. - Душанбе: Нашр. Давл. Тоҷик, 1962. – 646 с.
2. Айнӣ С. Кулӣёт, ҷ.8.- Душанбе: Ирфон, 1981. - 524 с.
3. Айнӣ С. Кулӣёт, ҷ.9, - Душанбе: Ирфон, 1969. - 411 с.
4. Айнӣ С. Кулӣёт, ҷ.10, - Душанбе: Ирфон, 1966. - 505 с.
5. Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
6. Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. –Тошканд: Тамаддун, 2015

2. Абулқосим Лоҳутӣ ва ташаккули назми муосири тоҷик. 2-соат

Адабиёт:

1. Лоҳутӣ А. Кулӣёт, иборат аз 5 ҷилд.-Д.:Дониш,1987
2. Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
3. Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. –Тошканд: Тамаддун, 2015

3. Фаъолияти эҷодӣ ва мундариҷаи гоҷаи ашъори Ҳабиб Юсуфӣ 2-соат

Адабиёт:

1. Юсуфӣ Ҳ. Сатрҳои нотамои. Китоби 2. – Душанбе, 1987
2. Юсуфӣ Ҳ. Роҳи нотамои. – Душанбе, 1973.
3. Асозода Ҳ. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
4. Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

4. Фаъолияти шоирӣ ва нависандагии Абдусалом Деҳотӣ 2-соат
Адабиёт:

1. Деҳотӣ А. Куллииёт. – Душанбе, 1987
2. Асозода Ҳ. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
3. Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

5. Фаъолияти эҷодии Фотеҳ Низӣ 2-соат
Адабиёт:

1. Ниёзӣ Ф. Асарҳои мунтахаб, ҷилдҳои 1-4. – Душанбе, 1990
2. Асозода Ҳ. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
3. Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

6. Таҳлили ғоявии достонҳои М.Турсунзода 2-соат
Адабиёт:

1. Турсунзода М. Асарҳои мунтахаб. – Д.: Нашрдавтоҷик, 1962
2. Асозода Ҳ. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
3. Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

7. М.Миршакар ва фаъолияти шоирӣ ӯ 2-соат
Адабиёт:

1. Миршакар М. Куллииёт. Иборат аз се ҷилд. Душанбе, 1997
2. Асозода Ҳ. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
3. Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

8. Офариниши образҳои таърихӣ дар насри Сотим Улуғзода 2-соат
Адабиёт:

1. Улуғзода С. Асарҳои мунтахаб, иборат аз 4 ҷилд. – Д.: Ирфон, 1967-1976
2. Улуғзода С. Фирдавсӣ. – Д.: Адиб, 1988
3. Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

9. Масъалаи ахлоқи иҷтимоӣ дар насри Ф.Мухаммадиев
Адабиёт:

1. Асозода Ҳ. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
2. Ҳамроев Ҷ. Таърихи адабиёти навини тоҷик. – Тошканд: Тамаддун, 2015

3. Муҳаммадиев Ф. Асарҳои мунтахаб. ҷ 1-2. –Душанбе, 1978

10. Мӯъмин Қаноат ва ташаккули назми тоҷик 2-соат

Адабиёт:

1. Қаноат М. Осори мунтахаб. иборат аз 2 ҷилд. – Душанбе: Ирфон, 1981.
2. Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
3. Ҳамроев Ч. Таърихи адабиёти навини тоҷик. –Тошканд: Тамаддун, 2015

11. Лоик Шералӣ ва шеърӣ муосири тоҷик. Инъикоси масъалаҳои бедории миллӣ ва ҳофизаи таърихӣ дар шеър. 2-соат

Адабиёт:

1. Шералӣ Л.Хонаи дил-Д.: Ирфон,1982
2. Шералӣ Л. Ману дарё.-Д.: Адиб.1991
3. Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
4. Ҳамроев Ч. Таърихи адабиёти навини тоҷик. –Тошканд: Тамаддун, 2015

НАҚШАИ ТАҚВИМИИ МАВЗЎҲОИ СЕМИНАРӢ

№	Ўтиладиган мавзу	Соат	Ўтказиш санаси	Иҷро белгиси	Изоҳ
1.	Абулқосим Лоҳутӣ ва ташаккули назми муосири тоҷик	2			
2.	Мазмуну мундариҷаи ашъори Ҳабиб Юсуфӣ	2			
3.	Ғаъолияти шоирӣ ва нависандагии Абдусалом Деҳотӣ	2			
4.	Ғаъолияти эҷодии Ғотех Ниёзӣ	2			
5.	Таҳлили ғоявии достонҳои М.Турсунзода	2			
6.	М.Миршакар ва ғаъолияти шоирӣ	2			
7.	Таҳлили образҳои таърихӣ дар насри С.Улуғзода	2			
8.	Масъалаи ахлоқи иҷтимоӣ дар насри Ф.Муҳаммадиев	2			
9.	Мӯъмин Қаноат ва ташаккули назми тоҷик	2			
10.	Лоик Шералӣ ва шеърӣ муосири тоҷик. Инъикоси масъалаҳои	2			

	бедории миллӣ ва ҳофизаи таърихӣ дар шеър.				
11	Таҳлили дармаҳои С. Улуғзода	2			
12	Жанри ҳикоя дар эҷодиёти Ф. Муҳаммадиев	2			
13	Таҳлили порчаҳои “”Илҳом аз”Шоҳнома”-и Лоик Шералӣ	2			
14	Насри Ҷалол Иқромӣ ва хусусиятҳои он	2			
15	Айнӣ шоир	2			
16	Айнӣ олми адабиётшинос	2			
Жами		32			

Тарзи ташкили таълими мустақилонаи толибилмон ва мазмуни онҳо

Сари вақт ва пухта иҷро намудани корҳои мустақилона талаботи ҷиддист, ки дар асоси он сатҳи дарс аз ҳудудҳои муваффақияти донишҷӯ муайян мегардад. Устод аз сифати иҷрои кори мустақилона фаҳмида метавонад, ки толиби илм вазифаи тавсияшударо ба кадом даража аз ҳудуд кардааст. Дар чараёни иҷрои кори мустақилона ба инобат гирифтани шаклҳои зерини кор тавсия карда мешавад.

-дар асоси китобҳои дарсӣ ва васоити таълимӣ боб ва мавзӯҳои фанро аз ҳудуд кардан;

- дар асоси материалҳои иловагии пешниҳодшуда қисматҳои маърузаро аз ҳудуд намудан;

- аз рӯи адабиёти махсус дар болои қисмат ва мавзӯоти фан кор кардан;

- аз услуби таълиму тадриси ғафол ва проблемавӣ истифода бурдан;

- - сохтани картотекаҳо аз рӯи адабиётҳои мавҷуда.

Яке аз талаботи муҳимтарини «Дастури миллии тайёр кардани кадрҳо» дар баробари ташаккул ва тақмили дониши назарӣ амалии мутахассисон, аз рӯи тахассуси ҳудуд инкишоф додани фаолияти мустақилонаи толибилмон, дониш ва малакаи онҳоро тадриҷан тақмил додан, оиди соҳаи ҳудуд вазъиятҳои муаммоиро дуруст ҳаллу фасл намудан, бобати падидаҳои гуногун қарор қабул карда тавоништан ва ҳукм баровардан, малакаи таҳлили ҳолат ва ё ҳодиса, дар шароити имрӯзаи бозоргонӣ ва тағйиротҳои замон бо тезӣ мусоидат намудан, ба ҳар як масъала ба таври эҷодӣ муносибат карда тавоништанро бояд шакл гиронд. Бо як суҳан моҳияти асосии корҳои мустақилона ба фаолияти эҷодиву ташаккули шахсияти онҳо равона карда шудааст.

Аз ҷониби дигар дар шароити тезии сурати тараккиёт ва пешравии ҷамъияту замон тамоми маълумотҳо ва донишхоро оиди ин ё он масъала дар ҷараёни машғулоти дарс ва ё маъруза ба толибилмон расонидан аз имкон берун аст.

Мушоҳидаҳо ва таҷрибаҳо собит мекунаанд, ки донишҷӯ дар асоси мунтазам машғул шудан ва ба тарзи мустақилона фаолият кардан дониши амиқу чуқур мегирад. Дар асоси машғулоти мустақилона ва ё корҳои мустақилона дониши назарии донишҷӯ, малакаву маҳорат ва таҷрибаҳои ӯ мустаҳкамтар, пурратар ва комилтар мегардад, қобилияти ба тарзи мустақилона кор бурдани ӯ ташаққул меёбад.

Бинобар ҳамин ба тарзи мустақил ва беиштироки муаллим омӯхтани дарс дар шахси толибилм бояд такмил дода шавад. Дар ин ҷараён ҳам аз услубҳои замонавӣ ва нав ва ҳам аз тамоюлоти анъанавӣ-таърихӣ бояд андозаҳо бардошт. Аз ин лиҳоз яке аз вазифаҳои муҳимтарин дар донишгоҳ ва дар ситемаи таълими оӣ ба роҳ мондани фаолияти мустақилонаи донишҷӯён ва имкониятҳои заруриро барои онҳо фароҳам овардан аст. Инчунин ҷараёни таълими имрӯза тақозо менамояд, ки дар баробари омӯхтани донишҷӯён дар шахси онҳо худомӯзиро низ такмил дод. Роҳҳои донишомӯзиро ва заруратҳои табииву объективии омӯхтани илму фанро нишон дод. Аз ин ҷиҳат дар маркази диққати ҳар як муаллими фан бояд ба донишҷӯ додани дастуруламалҳо, маслиҳатҳои услубӣ, раҳнамун кардани онҳо ба донишомӯзӣ қарор гирад.

Кори мустақилона кор ва ё лоиҳаи ба нақша гирифташудаест, ки дар асоси он донишҷӯ супоришоти кафедра (муаллим) -ро дар асоси донишу маҳорату малакаи худ, бе иштироки муаллим ҳаллу фасл менамояд ва дар асоси он ҳулосаҳои мантиқиву илмӣ хешро баён месозад.

Вазифаҳои асосии кори мустақилона:

- ❖ вусъат додани дониш ва амиқ гардондан онҳо;
- ❖ ташаққули фаолияти эҷодии донишҷӯ;
- ❖ фаро гирифтани услубҳои таълимгирӣ;
- ❖ фаҳмиш ва тафаккури мантиқиро инкишоф додан.

Мазмун ва ҳаҷми корҳои мустақилонаи толибилмон.

№	Мавзӯи корҳои мустақилона	Супоришот	Муддати иҷро	Ҳаҷми кор
1	Фаъолияти илмӣ Садриддин Айний.	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	1,2 ҳафта	2
2	Мавқеи реализми танқидӣ дар қиссаи «Марги судхӯр»	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	3, 4,5 ҳафта	2

3	Хунари шоири Садриддин Айний.	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	3, 4, 5 ҳафта	2
4	«Чаллодони Бухоро» ҳамчун асари таърихӣ - бадеӣ	Мутолиа намудан, сохтани тезисҳо, конспект намудан ва иҷрои вазифа	3, 4, 5 ҳафта	2
5	Хусусиятҳои мундариҷавӣ ва ғоявию жанрии «Ёддоштҳо».	Таҳлил кардан, муқосиса намудан.	3, 4, 5 ҳафта	2
6	«Қаҳрамони халқи тоҷик Темурмалик» - қиссаи таърихӣ.	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	3, 4, 5 ҳафта	2
7	Мазмун, мундариҷа ва аҳамияти таърихӣ «Марги судхур».	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	3, 4, 5 ҳафта	2
8	Хусусиятҳои ғоявӣ-бадеӣ ва мазмуниву мундариҷавии ашъори то инқилобии Абулқосим Лоҳутӣ.	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	6, 7 ҳафта	2
9	Трилогияи Чалол Иқромӣ.	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	6, 7 ҳафта	2
10	Мавқеи романи «Духтари оташ» дар эҷодиёти Чалол Иқромӣ.	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	6, 7 ҳафта	2
11	Қиссаи «Ман гунаҳкорам» - и Чалол Иқромӣ ва хусусиятҳои мазмунӣ ва мундариҷавии ин асар.	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	6, 7 ҳафта	2
12	Мирзо Турсунзода ва шеърӣ муосири тоҷик.	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	6, 7 ҳафта	2
13	Мавқеи достони ҳамосӣ дар осори Мирзо Турсунзода.	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	6, 7 ҳафта	2
14	Мавзӯи Ватан ва ватандӯстӣ дар ашъори Ҳабиб Юсуфӣ.	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	6, 7 ҳафта	2
16	Мавқеи жанри ҳикоя дар осори Раҳим Чалил.	Муқоиса кардан, тадқиқ намудан.	6, 7 ҳафта	4
17	Сотим Улуғзода ва тамоюлоти таърихӣ дар романи «Восеъ».	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	6, 7 ҳафта	4
18	Мавқеи романи «Фирдавсӣ» дар осори Сотим Улуғзода.	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	8, 9 ҳафта	4
19	Мавқеи жанри дoston дар эҷодиёти Мӯъмин Қаноат.	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	8, 9 ҳафта	4

20	Мавқеи жанри ҳикоя дар осори Пўлод Толис.	Таҳлил кардан, муқосиа намудан.	8,9 ҳафта	4
21	Саҳми Фазлиддин Муҳаммадиев дар пешрафти насри бадеии тоҷик	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	8,9 ҳафта	4
22	Повести «Варта» ва мавқеи он дар осори Фазлиддин Муҳаммадиев.	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	8,9 ҳафта	4
23	Мавқеи жанри ҳикоя дар эҷодиёти Фазлиддин Муҳаммадиев.	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	8,9 ҳафта	4
24	Ҳикояи «Сози мунаввар» ва мазмуну мундариҷаи ғоявии он.	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	8,9 ҳафта	4
25	Мачмӯаи «Модарнома» ва махсусиятҳои ғоявии он.	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	8,9 ҳафта	4
26	Мачмӯаи «Офтобборон» ва хусусиятҳои мазмуниву бадеии он.	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	8,9 ҳафта	4
27	Талқини мавзӯи иҷтимоӣ-ахлоқӣ ва фалсафаи ҳастӣ дар мачмӯаи «Фарёди бефарёдрас»	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	8,9 ҳафта	4
28	Мавқеи жанри ғазал ва доираи мавзӯоти он дар осори Лоик Шералӣ.	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	8,9 ҳафта	4
29	Лирикаи ишқии Лоик Шералӣ.	Хондан, омӯхтан ва маърӯза тайёр намудан	8,9 ҳафта	4
30	Бозор Собир шоири навпардоз. (Дар асоси ашъори мачмӯаҳои «Гули хор», «Бо чамидан, бо чашидан», «Чашми сафедор»)	Конспект намудан ва иҷрои вазифа	8,9 ҳафта	4
	Ҷамъ:			90

Воситаҳои дидактикӣ

Дар чараёни таълими фанни мазкур истифодаи воситаҳои ахбори замонавӣ ва технологияи нави педагогӣ тақозо карда мешавад. Таълими фанни мазкур тавассути усулҳои анъанавии тадрис ва таҷрибаҳои нави дар соҳаи таълим мавҷуда, аз қабилӣ саволу ҷавоб бо усули тест, муқоса намудани асарҳо ва ё симоҳои ҷудогона бо асарҳо ва ё нақшҳои ба донишҷӯён аз адабиёти тоҷик ва ё ўзбек шинос; ёдрас намудани лаҳзаҳо аз филмҳо, намоишномаҳо, истифодаи воситаҳои техникӣ, аз қабилӣ видео ва аудиотехника, видеопроекторҳо, таҷхизоти аудио ва видео, компютер ва

мултимедияҳо, ба воситаи методҳои наву ноағъанавӣ, усулҳои интерфаъл ва ғайраҳо амалӣ мегардад.

Тавсияҳо дар бораи таълими таълим ва гузаронидани он

Таълими фанни мазкур тавассути усулҳои ағъанавӣ тадрис ва таҷрибаҳои нави дар соҳаи таълим мавҷуда, аз қабилӣ саволу ҷавоб бо усули тест, муқоиса намудани асарҳо ва ё симоҳои ҷудогона бо асарҳо ва ё нақшҳои ба донишҷӯён аз адабиёти навини тоҷик шинос; ёдрас намудани лаҳзаҳо аз филмҳо, намоишномаҳо, таълими дарсҳои экскурсионӣ ба хонамузейҳои адибон, истифода ва намоиши нусхҳои дастхатҳои адибони давраи бедорӣ миллий, истифодаи воситаҳои техникӣ, аз қабилӣ видео ва аудиотехника, воҳӯриҳо бо адибону олимони ва ғайраҳо.

Дар баробари ҳамин ҳини таълими фанни мазкур аз технологияи нави педагогӣ, васоити ахборӣ- коммуникатсионӣ, сайтҳои интернет, блогҳои интернетӣ истифода бурдан дар назар дошта мешавад.

- ҳангоми таълими ин фан дар соатҳои маърузавӣ истифодаи компютерҳои замонавӣ, технологияҳои нави презентатсионӣ ва демонстратсионӣ - электронӣ-дидактикӣ истифода мегардад.

- дар ҷараёни таълими фанни мазкур аз методҳои интерфаъл; аз қабилӣ ҳучуми ақлӣ, тафаккури гурӯҳӣ, пинборд, конференсия, мулоқот, мунозара, баҳсҳои гурӯҳӣ, муҳокима тавассути материалҳои иллюстратсионӣ ва демонстратсионӣ истифода бурдан мувофиқи мақсад аст.

- ҳангоми таълими фанни мазкур ва гузаронидани машғулотҳои семинарӣ дар байни талабагон таъкил кардани мусоҳибаҳо, коллоквиум, мусобиқа, баҳсу мунозираҳо дар назар дошта мешавад.

Мезони баҳогузориҳои рейтингӣ ба дониши толибилмон аз рӯи фанни «Адабиёти навини тоҷик»

Аз фанни таърихи адабиёти навини тоҷик тамоми ҳаҷми мавзӯҳо, шумораи назоратҳои ҷорӣ, марравӣ, ниҳой, муддати гузаронидани онҳо, балҳои максималӣ, минималӣ, меъёрҳои баҳогузорӣ дар машғулотҳои аввал эълон карда мешавад.

Барои муайян кардани дараҷаи дониш, савия, малака ва маҳорати толибилм инчунин мутобиқати он ба Стандарти давлатии таълим назоратҳои зерин гузаронида мешавад.

❖ **назорати марравӣ (НМ)** - дар давоми семестр (дар асоси як чанд мавзӯҳои ҳамагӣ), поени қисмат ва ё параграфҳои муайян маводи таълимӣ барои санҷиши дониши назарии талаба ва малакаи амалии ӯ гузаронида мешавад. Назорати марравӣ дар як семестр то ду маротиба дар шаклҳои ҳамагӣ, даҳонӣ, тест ва ғайраҳо дар асоси ба инобат гирифтани ҳаҷми умумии соатҳои фан гузаронида мешавад.

❖ **назорати ниҳой (НН)** - дар поёни семестр барои санҷиши тамоми дониши назарии толибилмон, малакаву таҷрибаҳои амалии онҳо таъшиқ карда мешавад. Назорати ниҳой дар асоси силсиласаволномаҳои таъҷивӣ дар шакли кори хаттӣ гузаронида мешавад.

НМ бо пешниҳод ва иштироки комиссияи аз таркиби кафедра таъшиқкардашуда ва назорати мунтазами онҳо бояд гузаронида шавад. Натиҷаҳои назорати марравӣ аз ҷониби ин комиссия бекор карда шуданаш мумкин аст. Дар ин ҳол он бояд аз нав гузаронида шавад.

Бо нишондод ва фармони ректори Донишгоҳ ва раҳбарияти он, комиссияи назорати дохилӣ тарзи гузаронидани назорати ниҳойро идора мекунад ва ин чараён омӯхта мешавад. Дар ҳолати вайрон кардани қоидаҳо ин шакли назорат аз нав гузаронида шуда, натиҷаҳои қаблӣ он бекор карда мешавад.

Дониш, малака, маҳорат ва савияи донишҷу дар асоси системаи рейтинг аз рӯи фан бо балҳо ифода карда мешавад. Аз рӯи фанни «Таърихи адабиёти навини тоҷик» дониши хонандагон дар асоси 5 баҳо (100 балл) муайян карда мешавад.

Ҷадвали

табдили баҳои шкалаи “5”-ӣ ба тарзи баҳогузорӣ ва шкалаи 100 балӣ.

Шкалаи баҳои “5”-ӣ	Шкалаи 100 балӣ	Шкалаи баҳои “5”-ӣ	Шкалаи 100 балӣ	Шкалаи баҳои “5”-ӣ	Шкалаи 100 балӣ
5,00-4,96	100	4,30-4,26	86	3,60-3,56	72
4,95-4,91	99	4,25-4,21	85	3,55-3,51	71
4,90-4,86	98	4,20-4,16	84	3,50-3,46	70
4,85-4,81	97	4,15-4,11	83	3,45-3,41	69
4,80-4,76	96	4,10-4,06	82	3,40-3,36	68
4,75-4,71	95	4,05-4,01	81	3,35-3,31	67
4,70-4,66	94	4,00-3,96	80	3,30-3,26	66
4,65-4,61	93	3,95-3,91	79	3,25-3,21	65
4,60-4,56	92	3,90-3,86	78	3,20-3,16	64
4,55-4,51	91	3,85-3,81	77	3,15-3,11	63
4,50-4,46	90	3,80-3,76	76	3,10-3,06	62
4,45-4,41	89	3,75-3,71	75	3,05-3,01	61
4,40-4,36	88	3,70-3,66	74	3,00	60

4,35-4,31	87	3,65-3,61	73	Аз 3,00 кам	Аз 60 кам
Балл	Баҳо	Дарачаи дониши талаба			
90-100	«5» Аъло	Қабул карда тавонишани қарор ва хулоса баровардан. Тафаккури эҷодӣ. Мушюхидаҳои мустақилона ва фардӣ, дар амал татбиқ кардани донишҳои худ, Доништан, гуфта додан, ба тасаввуроти муайян соҳиб будан.			
80-89,9	«4» Хуб	Мушюхидаҳои мустақилона ва фардӣ, дар амал татбиқ кардани донишҳои худ, Фаҳмонидани моҳияти масъала, Доништан, гуфта додан, ба тасаввуроти муайян соҳиб будан.			
60-79,9	«3» Қаноатбахш	Фаҳмонидани моҳияти масъала, Доништан, гуфта додан, ба тасаввуроти муайян соҳиб будан.			
0-59,9	«2» Ғайриқаноат	Ба тасаввуроти дуруст соҳиб набудан, надоништан			

Аз рӯи фан бали интиҳобӣ-минималӣ – 3 баҳо (60 балл) аст. Балли аз ин меъёр поён дар дафтари рейтингӣ толибилм қайд карда намешавад.

Ҳиссаи қорҳои таълими мустақилонаи толибилмон дар ҷараёни назорати ниҳой дар асоси супоришоти муаллимон бояд ба инобат гирифта шавад.

Агар талаба аз натиҷаҳои назоратҳо норизо бошад, дар муддати як шабонарӯз ба деканат бо ариза муроҷиат мекунад. Дар ин ҳолат дар асоси тақдиминомаи декани факултет бо фармони ректори донишгоҳ комиссияи апелляцияи (на камтар аз се нафар аъзо) ташкил карда мешавад.

- Комиссияи апелляцияи дар як рӯз бояд хулосаҳои хешро ба донишҷӯ маълум кунад.

- Баҳогузорӣ ва тартибу интизومي он аз ҷониби декани факултет, мудири кафедра, шўъбаи қорҳои услубӣ-таълимӣ инчунин назорати дохилӣ ва қорҳои мониторингӣ назорат карда мешавад.

Мезони баҳогузорӣ ба «Қорҳои хаттӣ» -и назорати ниҳой

Назорати ниҳой агар дар шакли хаттӣ муқаррар карда шуда бошад, назорат дар асоси силсилаасаволномаҳо ва вариантҳои мухталиф гузаронида мешавад. Ҳар як вариант аз ду саволи назарӣ ва се саволи характери амалидошта бояд таркиб ёбад. Саволҳои назарӣ дар асоси ибораҳо ва истилоҳоти таълими фан сохташуда, тамоми мавзӯҳои назариро бояд фаро гирад.

Тамоми баллҳое, ки донишҷӯ дар асоси назорати хаттии ниҳой фаро гирифтааст, чамъ карда шуда балли умумии ӯ аз назорати ниҳой муайян карда мешавад.

Рӯйхати адабиёти асосӣ ва васонти таълимӣ

Китобҳои дарсӣ ва васонти таълимӣ

1. Асозода Х. Адабиёти тоҷик дар садаи XX. Душанбе: Маориф, 1999
2. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. ҷ.1,2,3,4 – Душанбе: Дониш, 1984.

3. Ҳамроев Ҷ. Адабиёти навини тоҷик. –Тошканд: Тамаддун, 2015

Адабиёти илмӣ

4. Асозода Х. Адабиёти форсӣ ва се шоҳи он. – Душанбе: Маориф, 1991.

5. Асрорӣ В. Адабиёт ва фолклор. – Душанбе: Дониш, 1967.

6. Бобоев Ю. Эстетика ва қадамҳои назму насри тоҷик. – Душанбе: Адиб, 1988.

7. Мусулмонкулов Р. Анъана ва навоарӣ. – Душанбе: УДТ, 1985.

8. Набиев А. Тасвири олами ботинии инсон, нависанда ва замон. – Душанбе: Ирфон, 1987, 160 с.

9. Отахонова Х. Раҳим Чалил ва эҷодиёти ӯ. – Душанбе: Дониш, 1967.

10. Отахонова Х. Падидаҳои навҷӯӣ. – Душанбе: Ирфон, 1972.

11. Отахонова Х. Таҳаввули жанри достон дар назми муосири тоҷик. – Душанбе: Дониш, 1983.

12. Рачаӣ М. Тадқиқи таърих – тадқиқи характер. – Душанбе: Адиб, 1990.

13. Сайфуллоев А. М. Турсунзода. – Душанбе: Ирфон, 1984, 464 с.

14. Сайфуллоев А. Аркони сухан. – Душанбе: Маориф, 1985, 275 с.

15. Сайфуллоев А. Тафаккур ва образ. – Душанбе: Ирфон, 1968.

16. Сайфуллоев А. Мактаби Айний. – Душанбе: Ирфон, 1987, 352 с.

17. Табаров С. Ҳаёт, адабиёт, реализм. – Душанбе: Ирфон, китобҳои 1,2,3,4. – Душанбе: Ирфон, 1966-1984.

18. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.1 – Душанбе: Дониш, 1984.

19. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.2 – Душанбе: Дониш, 1984.

20. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.4 – Душанбе: Дониш, 1984.

21. Таърихи адабиёти муосир тоҷик. Ҷ.6 – Душанбе: Дониш, 1984.

22. Худойдодов Б. Романи Ҷ.Икромӣ «Духтари оташ». – Душанбе: Дониш, 1967.

23. Худойдодов Б. Се очерк дар бораи се адиб. – Душанбе: Ирфон, 1984.

24. Шукуров М. Хусусиятҳои ғоявӣ бадеии «Ёддоштҳо»-и устод С.Айний. – Душанбе: Дониш, 1966.

25. Шукуров М. Диди эстетикӣ халқ ва насри реалистӣ. – Душанбе: Ирфон, 1973.

26. Шукуров М. Паҳлӯҳои тадқиқи бадеӣ. – Душанбе: Ирфон, 1976.
27. Шукуров М. Пайванди замонҳо ва халқҳо. – Душанбе: Ирфон, 1982.
28. Шукуров М. Насри реалистӣ ва таҳаввули шуури эстетикӣ. – Душанбе: Ирфон, 1987.
29. Юсупов К. Сотим Улугзода ва повести тарчимаи ҳолии ӯ «Субҳи ҷавонии мо». – Душанбе: Дониш, 1968.

Адабиёти иловагӣ

1. Айнӣ С. Куллийёт, ҷ.7. - Душанбе: Нашр. Давл. Тоҷик, 1962. – 646 с.
2. Айнӣ С. Куллийёт, ҷ.8.- Душанбе: Ирфон, 1981. - 524 с.
3. Айнӣ С. Куллийёт, ҷ.9, - Душанбе: Ирфон, 1969. - 411 с.
4. Айнӣ С. Куллийёт, ҷ.10, - Душанбе: Ирфон, 1966. - 505 с.
5. Айнӣ С. Намунаи адабиёти тоҷик. – Маскав, Чопхонаи марказӣ. - 1926. - 656 с.
6. Айнӣ С. Куллийёт. Иборат аз 14 ҷилд. Ҷилди 14. Таърихи инқилоби фикрӣ дар Бухоро. - Душанбе: Матбуот, 2005. - 269 с.
7. Айнӣ С. Восифӣ ва ҳулосаи «Бадоеъ-ул-вақоеъ». - Душанбе: Ирфон, 1985. - 335 с.
8. Ақобиров Ю. Романҳо: «Замини падарон», «Нораҷ», «Зодаи муҳаббат», «Дунё ба умед».
9. Ақобиров Ю. Повестҳо: «Духтаре, ки ҷустуҷӯи мекунам», «Баъде, ки осӣ бозмонд», «Осмони соф», «Мунира».
10. Иқромӣ Ҷ. Романҳо: «Шодӣ», «Ман гунаҳкорам», «Духтари оташ», «Дувоздаҳ дарвозаи Бухоро», «Тахти воҷгу», «Зӯғҳои бадмур», «Хатлон».
11. Қўҳзод Ҷ. Ҳам қўҳи баланд, ҳам шаҳри азим. – Душанбе: Ирфон, 1986.
12. Қўҳзод Ҷ. Роҳи паси Ағба. – Душанбе: Ирфон, 1987.
13. Лоҳутӣ А. Куллийёт иборат аз ҳафт ҷилд. 1. – Душанбе: Дониш, 1987.
14. Маниёзов А.М. Марҳилаҳои таҳаввули шеърӣ С.Айнӣ. //Чашнномаи Айнӣ, ҷ.1X. -Душанбе: Дониш, 2002.-С. 69-87.
15. Муҳаммадиев Ф. Сози мунаввар. – Душанбе: Ирфон, 1969.
16. Муҳаммадиев Ф. Палатаи кунҷакӣ. – Душанбе: Ирфон, 1974.
17. Раҳмонов Ш. Сухане чанд аз лирикаи форсии тоҷикӣ. - Душанбе: Шарқи озод, 1999. - 133 с.
18. Раҳмонов Ш. Шеър ва Айнӣ. Дигаргуниҳои сифатӣ созиҳои дар лирикаи муосирӣ тоҷик. -Душанбе: Маориф, 1994. - 64 с.
19. Сафиева Г. Оташи Сугд. – Душанбе: Ирфон, 1982.
20. Сафиева Г. Марзи номус. – Душанбе: Адиб, 1989.
21. Собир Бозор. Бо ҷамидан, бо ҷашидан. – Душанбе: Ирфон, 1987.
22. Сорбон. Буд набуд... – Душанбе: Ирфон, 1975.
23. Турсунзода М. Куллийёт. ҷ. 1-3. – Душанбе: Ирфон, 1971-1979.
24. Турсун С. Камоли Рустам. – Душанбе: Маориф, 1982.
25. Турсун С. Се рӯзи як баҳор. – Душанбе: Адиб, 1988.

26. Улугзода С. Асарҳои мунтахаб. иборат аз 4 ҷилд. – Душанбе: Ирфон, 1967-1976.
27. Улугзода С. Фирдавсӣ. – Душанбе: Адиб, 1988.
28. Шакурӣ М. Садриддин Айний - равшангари бузурги таърихи тоҷикон. – Хучанд: Нури маърифат, 2001. - 106 с.
29. Шакурӣ М. (Шукуров М). Сайри адабии Садриддин Айний ва марҳилаҳои он. Чашмномаи Айний, ҷ.9. - Душанбе: Дониш, 2002. – С. 43 - 68.
30. Шералий Л. Марди роҳ. – Душанбе: Ирфон, 1979, Варақи санг. – Душанбе: Ирфон, 1980, Хонаи чашм. – Душанбе: Ирфон, 1982, Оғтобборон. – Душанбе: Адиб, 1988.
31. Қаноат М. Осори мунтахаб. иборат аз 2 ҷилд. – Душанбе: Ирфон, 1981.
32. Юсуфӣ Ҳ. Сатрҳои нотаом. Қ. 1-2. – Душанбе: Адиб, 1987.
33. Чалил Р. Асарҳои мунтахаб. ҷ. 1-4. – Душанбе: Ирфон, 1967-1971.
34. Фарзона. Шабохуни барқ. – Душанбе: Адиб, 1989.
35. Баҳманиёр. Дуди ҳасрат. – Душанбе: Адиб, 1992.

Фанга масъуллар: Норқўчқоров Ш. Ш. филология факултети

ўқитувчиси, филология фанлар доктори Тўхсанов Қ.

Тақризчилар: СамДУ филология факултети дотс. Мирзоев Х.

БухДУ филология факултети доктори Ҳ. Эшонкулов